

Protokół

z zebrania plenarnego Komitetu Psychologii PAN

z dnia 23 czerwca 2015 roku

Zebranie plenarne Komitetu Psychologii PAN w dniu 23 czerwca 2015 roku odbyło się w Krakowie w nowej siedzibie Instytutu Psychologii UJ (ul. Ingardena 6) w godz. 16.30 -17.30. Zebranie miało miejsce podczas Kolokwium Psychologicznych 2015, organizowanych przez Instytut Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Psychologii Stosowanej Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Komitet Psychologii PAN.

Tematem Kolokwium była „*Samoregulacja – mechanizmy, uwarunkowania...*” Koncentrowano się zarówno na funkcjach samokontroli, jak również na zaburzeniach samokontroli obserwowanych w różnych kontekstach i analizowanych w różnych subdyscyplinach psychologii. Dyskutowano rolę samokontroli w kontekście poznawczym (poznawcze mechanizmy kontroli i samokontroli), rozwojowym (rozwój zdolności do samokontroli), społecznym (rola samokontroli w funkcjonowaniu społecznym), osobowościowym (związek samokontroli z funkcjonowaniem Ja), behawioralnym (proces dyskontowania), oraz w kontekście badań świadomości (związki samokontroli i świadomości

Tematyka konferencji ujawniła potrzebę interdyscyplinarnego ujmowania problematyki funkcjonowania człowieka, stawiając jednocześnie istotne pytania dotyczące podstawowych problemów natury ludzkiej (tematyka samokontroli wiąże się bezpośrednio z problematyką wolnej woli, odpowiedzialności, itp.).

W zebraniu plenarnym Komitetu Psychologii PAN uczestniczyło 28 członków.

Program zebrania obejmował następujące punkty:

1. Ocena czasopism psychologicznych
(prof. Piotr Oleś, prof. Maria Lewicka, dr hab. Michał Wierzchoń)
2. Działalność Komisji ds. Testów Psychologicznych
(prof. Piotr Oleś)
3. Zgoda komisji ds. etyki badań naukowych przy wnioskach do NCNu
(prof. Małgorzata Kossowska)
4. Nagroda im. Andrzeja Malewskiego (prof. Janusz Grzelak)
5. Procedura habilitacyjna – co nowego? ciąg dalszy dyskusji
(prof. Piotr Oleś)

6. Kolokwia Psychologiczne 2016 (prof. Piotr Oleś)

7. Zaproszenie na konferencję „Człowiek w sytuacji”, 27 listopada 2015
(prof. Barbara Bokus)

8. Wolne wnioski

Ad. 1. Ocena czasopism psychologicznych
(prof. Piotr Oleś, prof. Maria Lewicka, dr hab. Michał Wierzchoń)

Przewodniczący KP PAN – prof. Piotr Oleś rozpoczął obrady od zagadnienia oceny czasopism psychologicznych w roku 2015. Podkreślił, że obok oceny czasopism, dokonywanej przez MNiSW (na podstawie ankiet wypełnianych przez redaktorów czasopism), działają także komisje eksperckie przy komitetach naukowych PAN. W Komisji ds. Oceny Czasopism i Monografii Psychologicznych przy KP PAN pracują: dr hab. Michał Wierzchoń (Przewodniczący), prof. Grzegorz Sędek, prof. Wojciech Pisula, prof. Michał Harciarek, dr hab. Jan Ciecuch.

Prof. Maria Lewicka, poproszona o zabranie głosu, dodała, że oceny eksperckie mogą przynieść 5 dodatkowych punktów (lub 3 dodatkowe punkty) do oceny danego czasopisma. Każda komisja ekspercka otrzyma listę czasopism, wybiera 20% z nich i dokonuje ocen. Dobrze by było, by nasza komisja oceniła jak najwięcej czasopism psychologicznych.

Dr hab. Mariola Łąguna podniosła kwestię wpisywania do POL-onu¹ bibliografii z tekstów opublikowanych w ostatnich kilku latach. Proponowała, żeby Komitet Psychologii PAN wystąpił z protestem przeciwko takiemu zadaniu postawionemu przed redaktorami czasopism. Prof. Janusz Trempała wskazał, że kryteria ocen czasopism powinny być znane redakcjom wcześniej (co najmniej na rok przed oceną).

Dr hab. Michał Wierzchoń poinformował, że Komisja ds. Oceny Czasopism i Monografii Psychologicznych przy KP PAN opracowuje kryteria eksperckiej oceny czasopism, wzorując się na ocenie przyjętej w czasopismach z listy JCR. Komisja wyśle do redaktorów czasopism informacje o zgłaszaniu czasopism do eksperckiej oceny.

Ad. 2. Działalność Komisji ds. Testów Psychologicznych
(prof. Piotr Oleś)

W tym punkcie obrad prof. Piotr Oleś stwierdził, że ostatnio działalność Komisji ds. Testów Psychologicznych jest dość niska. Członkom Komitetu nie udało się spotykać w Warszawie, bo Wydział I Nauk Społecznych i Humanistycznych PAN nie refunduje kosztów podróży tym członkom Komisji, którzy nie należą do Komitetu Psychologii PAN.

---

¹ POL-on to zintegrowany system informacji o szkolnictwie wyższym, który wspiera pracę Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także Głównego Urzędu Statystycznego oraz Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów.

Bolączką jest też brak recenzentów, którzy zechcieliby przygotować eksperckie opinie na temat testów. Komisja dysponuje rozbudowanym formularzem recenzji, przygotowanym przez prof. Katarzynę Stemplewską-Żakowicz i krótszą wersją formularza recenzji, przygotowaną przez prof. Andrzeja Falkowskiego.

Prof. Małgorzata Kossowska i prof. Mirosław Kofta zasugerowali, żeby nadać większą rangę pracom ekspertów recenzujących testy psychologiczne. W tym celu pisma do potencjalnych recenzentów powinny być kierowane z Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk, podpisane przez Przewodniczącego Komitetu, z podkreśleniem społecznej wagi ekspertyzy, o którą recenzent jest proszony.

Ad. 3. Zgoda komisji ds. etyki badań naukowych przy wnioskach do NCNu (prof. Małgorzata Kossowska)

Prof. Małgorzata Kossowska zasygnalizowała nabrzmiewający problem w Narodowym Centrum Nauki, dokąd trafia wiele wniosków nie-psychologów o granty. Wnioski mają *quasi* psychologiczny czy wręcz psychologiczny charakter. Nagminne jest, że wnioski te nie są opiniowane przez komisje ds. etyki badań naukowych. Postulowano, żeby uczynić bardziej dostępnymi przedyskutowane na posiedzeniu KP PAN w Kazimierzu propozycje regulacji dotyczące opiniowania od strony etycznej wniosków składanych do NCN <http://academicon.pl/sites/academicon.pl/files/prot. 21 czerwca 2013 zal. 1.pdf>

Ad. 4. Nagroda im. Andrzeja Malewskiego (prof. Janusz Grzelak)

Przewodniczący Kapituły Nagrody im. Andrzeja Malewskiego – prof. Janusz Grzelak poinformował, że w tym roku nagroda wędruje do **dra hab. Michała Harciarka** z Uniwersytetu Gdańskiego (Załącznik 2a). Nagroda przyznana jest za cykl kilkunastu artykułów prezentujących badania nad dysfunkcjami poznawczymi pacjentów z uszkodzeniami mózgu, chorobami neurodegeneracyjnymi oraz pacjentów z przewlekłą niewydolnością nerek. Wyniki prezentowanych w tych artykułach badań – realizowanych w zespołach interdyscyplinarnych – w znaczący sposób poszerzają wiedzę z zakresu neuropsychologii i neuronauki poznawczej.

Prog. J. Grzelak zaznaczył, że od kilku już lat do Kapituły zgłaszają się znakomici kandydaci. Jedna nagroda nie pozwalała na wyrażenie uznania więcej niż jednemu/jednej kandydatowi/kandydatce. Dotychczas Kapituła pozwalała sobie tylko na nieoficjalne, ustne wyróżnienie takich osób w czasie Kolokwiów Psychologicznych. Od dłuższego czasu Kapituła nosi się jednak z myślą o zmianie Regulaminu i dopuszczeniu możliwości przyznania w danym roku Nagrody, Nagrody II-go stopnia i Wyróżnienia. To są opcje, które mogłyby, ale nie musiałyby być wykorzystane w każdym roku. W tym roku ponownie mamy trzy kandydatury, spośród których nawet trzecia w kolejności zasługuje na wyróżnienie.

Prof. Piotr Oleś przypomniał, że w głosowaniu mailowym opowiedzieliśmy się za wprowadzeniem Nagrody II stopnia. Obecni na miejscu członkowie KP PAN podkreślali jednak, że głosowanie mailowe nie jest najlepszym sposobem podejmowania tego typu decyzji i że do tej sprawy powinniśmy wrócić po szerszej dyskusji na kolejnym posiedzeniu KP PAN.

**Ad. 5. Procedura habilitacyjna – co nowego? ciąg dalszy dyskusji
(prof. Piotr Oleś)**

Postanowiono przenieść dyskusję na ten temat na posiedzenie Dziekanów Wydziałów i Dyrektorów Instytutów Psychologii w Polsce i wrócić do tego zagadnienia na innym posiedzeniu KP PAN.

Ad. 6. Kolokwia Psychologiczne 2016 (prof. Piotr Oleś)

Dyrektor Instytutu Psychologii UAM – prof. Jerzy Brzeziński zaprosił na kolejne kolokwia psychologiczne do Poznania.

**Ad. 7. Zaproszenie na konferencję „Człowiek w sytuacji”, 26-27 listopada 2015
(prof. Barbara Bokus)**

Prof. Barbara Bokus zaprosiła na sesję „Człowiek w sytuacji”, która odbędzie się w SWPS Uniwersytecie Humanistycznospołecznym w Warszawie, ale nie jednego dnia, a w ciągu dwu dni (26-27 listopada 2015).

Ad. 8. Wolne wnioski

Nie zgłoszono wolnych wniosków.

Protokołowała

Prof. dr hab. Barbara Bokus

Sekretarz Komitetu Psychologii PAN